Anayasa Mahkemesi 2. B., B. 2015/12306 T. 28.11.2018

T.C. Anayasa Mahkemesi - İkinci Bölüm
Esas No.: 2015/12306
Karar tarihi: 28.11.2018
Belgeyi Lexpera'da Görüntüle

Bireysel Başvuru Kararları

Esas (İhlal)

Esas (İhlal)

Eşref Uğur

ÇAĞDAŞ PETROL

Av. Nejat

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ÇAĞDAŞ PETROL ÜRÜNLERİ PAZARLAMA OTOMOTİV TİC. VE TUR. LTD. ŞTİ. BAŞVURUSU

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Celal Mümtaz AKINCI

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Recai AKYEL

Raportör : Eşref Uğur ŞENOL

Başvurucu : Çağdaş Petrol Ürünleri Pazarlama Otomotiv Tic. ve

Tur. Ltd. Şti.

Vekili : Av. Nejat ADAY

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptal edilmesi ve bu ruhsatın talep edilmesine rağmen yeniden düzenlenmemesi nedenleriyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 20/7/2015 tarihinde yapılmıştır.

3. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

A. Başvuru Konusu Uyuşmazlığın Arka Planı

6. İstanbul ili Bağcılar ilçesi Kirazlı mahallesi Mahmutbey caddesi 3236 ada 1 parsel (eski 926 ada 1645 parsel) sayılı taşınmaz üzerinde akaryakıt istasyonu yapımı için S.K., E.Y, ve E.Y. isimli kişiler tarafından 21/2/1995 tarihinde Bağcılar Belediye Başkanlığı (Belediye) İmar Planlama Müdürlüğünden plan tadilatı talebinde bulunulmuştur. Bu talebe istinaden aynı şahıslar 22/2/1995 tarihli dilekçeyle birtakım taşınmazlarını bedelsiz olarak Belediyeye devredeceklerini taahhüt etmişlerdir. Verilen taahhüt gereğince taşınmazlar 15/6/1995 tarihinde bedelsiz olarak Belediyeye devredilmiştir.

7. Belediye Meclisinin 19/7/1995 tarihli ve İstanbul Büyükşehir Belediye (Büyükşehir Belediyesi) Meclisinin 16/2/1996 tarihli kararları sonucunda plan değişikliği yapılarak söz konusu taşınmaz akaryakıt alanına alınmıştır.

8. Büyükşehir Belediyesi Gayrı Sıhhi Müesseseler İnceleme Kurulunun (Kurul) 9/2/1999 tarihli kararıyla başvurucu şirkete akaryakıt satış ve servis tesisi izni verilmiştir. Belediye tarafından 9/11/2004 tarihinde düzenlenen imar durum belgesinde de taşınmazın niteliği akaryakıt istasyonu alanı olarak gösterilmiştir. Başvurucu şirket 10/12/2004 tarihinde ikinci ve üçüncü sınıf gayrisıhhi işyerlerine ait tesis iznini almıştır. 15/12/2004 tarihinde de başvurucu şirkete Belediye tarafından akaryakıt+sıvılaştırılmış petrol gazları (LPG) otogaz tesisi olmak kaydıyla yer seçim ve tesis izni verilmiştir. Belediye İmar Müdürlüğünce 29/12/2004 tarihinde proje onaylanmıştır. 17/6/2004 tarihli ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin (Yönetmelik) 45. maddesinde şehir içi yollarda iki akaryakıt ve/veya LPG istasyonu arasındaki mesafenin bir kilometreden az olamayacağı yönünde düzenleme yapılmıştır. 14/1/2005 tarihinde de inşaat ruhsatı verilmiştir.

9. Kurulun 22/9/2005 tarihli kararıyla tesisin akaryakıt kısmına üç ay süreyle deneme izni verilmiştir. Aynı kararda 12/2/2002 tarihli LPG Otogaz Yönetmeliği'nin 17. maddesine istinaden şirketin LPG (otogaz) kısmının faaliyetten men edilmesi uygun görülmüştür.

10. Başvurucu şirket 16/1/2006 tarihinde tesise akaryakıt+LPG (otogaz) ruhsatı verilmesi için yeniden Kurula başvurmuştur. Kurulun 24/2/2006 tarihli kararıyla inşaat ruhsatının 1/1/2005 tarihinden sonra alındığı ve bir kilometre yakında ruhsatlı akaryakıt istasyonu bulunduğu gerekçesiyle talebin reddine karar verilmiştir.

Ret işlemine karşı açılan davada İstanbul 1. İdare Mahkemesi 26/5/2006 tarihli kararıyla Kurul işleminin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir. Yürütmenin durdurulması kararında, taşınmazın imar planında akaryakıt istasyonu olarak ayrıldığı, başvurucunun 1/1/2005 tarihinden önce ruhsat müracaatında bulunduğu ve bu tarihten önce inşaat projesinin onaylandığı, gerekli harçların yatırılmaması ve bürokratik işlemler nedeniyle ruhsatın 14/1/2005 tarihinde verildiği bu bağlamda istemin reddedilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı vurgulanmıştır.

11. Yürütmenin durdurulması kararına istinaden Kurul tarafından 4/7/2006 tarihinde başvurucu şirkete akaryakıt+LPG (otogaz) ruhsatı verilmesi uygun görülmüş ve aynı tarihte başvurucu şirket adına ikinci sınıf gayrisıhhi müessese çalışma ruhsatı düzenlenmiştir.

12. Kurul 3/5/2007 tarihli kararıyla İçişleri Bakanlığının 3/4/2006 tarihli görüşü gereğince 1/1/2005 tarihinden önce -15/12/2004 tarihinde- tesis izni alan başvurucu şirketin mesafe kuralından muaf tutulması gerekirken anılan nedenle başvurusunun reddedildiğini vurgulamıştır. Diğer taraftan Kurul kararında imar planının iptalinden önce inşaat ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi alan başvurucu şirketin kazanılmış hakkının korunması gerektiği belirtilerek çalışma ruhsatının devamı yönünde karar verilmiştir.

13. İstanbul 1. İdare Mahkemesinde görülen davaya, bağlantı nedeniyle İstanbul 5. İdare Mahkemesinde devam edilmiştir. Mahkeme, *bir kilometre mesafeden yakın akaryakıt istasyonu bulunmaması* şartının Yönetmelik'ten önce 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol PiyasasıKanunu'nda düzenlendiğini, olayda bu şartın mevcut olmadığını vurgulamıştır. Kararda, söz konusu yerin akaryakıt istasyonu olarak ayrılmasına ilişkin 1/1000 ve 1/5000'lik imar planlarına karşı açılan bir davanın bulunduğu, bu davada İstanbul 4. İdare Mahkemesince 18/4/2006 tarihinde yürütmenin durdurulmasına karar verildiği ifade edilmiştir. Belirtilen gerekçelerle 27/2/2007 tarihinde davanın reddine karar verilmiştir.

14. Yukarıda bahsedilen imar planlarının iptali istemiyle açılan davada İstanbul 4. İdare Mahkemesince (Mahkeme) 28/9/2006 tarihinde imar planlarının ilgili kısımlarının iptaline karar verilmiştir.

15. İmar planının iptali üzerine Büyükşehir Belediye Meclisince kabul edilen 18/4/2008 tarihli 1/5000 ölçekli Bağcılar Revizyon İmar Planı'nda taşınmazın imar durumu *tali iş merkezi* olarak değiştirilmiştir. Başvurucu şirket bu işlemin iptali istemiyle dava açmıştır. Yargılama sonucunda 23/2/2011 tarihinde revizyon nazım imar planının şehircilik ilkeleri ve planlama teknikleri ile kamu yararına uygun olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

16. 26/5/2006 tarihli yürütmenin durdurulması kararı üzerine (§ 10),başvurucu şirketin ticari rakip olarak ifade ettiği O.U. ve H.P. Ltd. Şti. tarafından başvurucu şirketin çalışma izninin ve yapılan işlemlerin geri alınması talebiyle Büyükşehir Belediyesine başvurulmuştur. Talebin reddi üzerine anılan kişi ve şirket tarafından ret işleminin iptali istemiyle dava açılmıştır. Bu davada 31/7/2008 tarihinde, yürütmenin durdurulması kararı üzerine verilen ruhsatın, yargılamanın sonucunda verilen davanın reddi kararı üzerine iptal edilmesi gerekirken ruhsatın devamına karar verilmesinin hukuka aykırı olduğu belirtilerek dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir. Bu karar üzerine Kurul tarafından, başvurucu şirkete verilen 4/7/2006 tarihli ruhsat 6/11/2008 tarihinde iptal edilmiştir. 24/8/2009 tarihinde de akaryakıt tesisi mühürlenmiştir.

17. Başvurucu şirket 25/3/2009 tarihinde yeniden ruhsat verilmesi talebinde bulunmuştur. Talebin reddi üzerine ret işleminin iptali istemiyle açılan davada İstanbul 1. İdare Mahkemesi 30/11/2010 tarihinde, meri imar planında akaryakıt alanında olmayan, ayrıca geçerli yapı kullanma izni bulunmayan ve geçerli mesafe şartını taşımadığı açık olan akaryakıt istasyonuna ilişkin olarak yapılan işyeri açma ve çalışma ruhsatı talebinin reddedilmesinin hukuka aykırı olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir.

B. Ruhsatın İptali ve Yeniden Ruhsat Verilmesi Talebinin Reddedilmesi Nedeniyle Açılan Tam Yargı Davası

18. Başvurucu şirket, faaliyetteki akaryakıt istasyonunun ruhsatının iptal edilmiş olması ve yeniden ruhsat verilmesi talebinin reddi nedeniyle uğramış olduğu maddi ve manevi zararların tazmini amacıyla tam yargı davası açmıştır.

19. İstanbul 4. İdare Mahkemesi 9/7/2014 tarihinde, başvurucu şirketin yeniden ruhsat verilmesi yönündeki talebinin reddi işlemine karşı açmış olduğu davanın aleyhine sonuçlanarak kesinleştiği, ruhsat için gerekli şartları taşımadığı açık olan tesise yeniden ruhsat verilmemesinin hukuka aykırı olmadığı, idarelere atfedilebilecek kusur bulunmadığı, dolayısıyla tazminata ilişkin şartların oluşmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir.

20. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü Kurulu 16/1/2015 tarihinde kararın onanmasına hükmetmiştir. İstanbul Bölge İdare Mahkemesinin 21/5/2015 tarihli kararıyla karar düzeltme isteminin reddi üzerine hüküm kesinleşmiştir.

21. Nihai karar başvurucu şirket vekiline 19/6/2015 tarihinde tebliğ edilmiştir.

22. Başvurucu şirket 20/7/2015 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

23. 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İptal ve tam yargı davaları"* kenar başlıklı 12. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemele-rine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu hususta-ki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11 nci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır."

24. 13/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun *"Tanımlar"* kenar başlıklı 5. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Nazım İmar Planı; varsa bölge veya çevre düzeni planlarına uygun olarak halihazır haritalar üzerine, yine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak çizilen ve arazi parçalarının; genel kullanış biçimlerini, başlıca bölge tiplerini, bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunluklarını, gerektiğinde yapı yoğunluğu-nu, çeşitli yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklükleri ile ilkelerini, ulaşım sistemlerini ve problemlerinin çözümü gibi hususları göstermek ve uygulama imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere düzenlenen, detaylı bir raporla açıklanan ve raporuyla beraber bütün olan plandır.

Uygulama İmar Planı; tasdikli halihazır haritalar üzerine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak nazım imar planı esaslarına göre çizilen ve çeşitli bölgelerin yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren plandır."

25. 3194 sayılı Kanun'un *"Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması"* kenar başlıklı 8. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Beledi-ye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. (Yeniden düzenleme dördüncü cümle: 12/7/2013-6495/73 md.) Bu planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerle-rinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir.Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye başkanlığınca belediye meclisine gönderilen itirazlar ve planları belediye meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Belediye ve mücavir alan dışında kalan yerlerde yapılacak planlar valilik veya ilgilisince yapılır veya yaptırılır. Valilikçe uygun görüldüğü takdirde onaylanarak yürürlüğe girer. (Yeniden düzenleme üçüncü cümle: 12/7/2013-6495/73 md.) Onay tarihinden itibaren valilikçe tespit edilen ilan yerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. İtirazlar valiliğe yapılır, valilik itirazları ve planları onbeş gün içerisinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir."

26. 5015 sayılı Kanun'un *"Bayiler"* kenar başlıklı 8. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"...Akaryakıt ve LPG istasyonları arasındaki mesafeler, aynı yönde olmak üzere, şehirler arası yollarda on kilometreden, şehir içi yollarda bir kilometreden az olmamak üzere Kurul tarafından çıkarılacak ve 1.1.2005 tarihinde yürürlüğe girecek yönetmelikle düzenlenir."

27. Yönetmelik'in45. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"İki akaryakıt ve/veya LPG istasyonu arasındaki mesafe, aynı yönde olmak üzere;

a) Şehirlerarası yollarda on,

b) Şehir içi yollarda bir,

kilometreden az olamaz."

B. Uluslararası Hukuk

28. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (Sözleşme) ek 1 No.lu Protokol'ün *"Mülkiyetin korunması"* kenar başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.

Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka halel getirmez."

29. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarında, mülkiyet hakkının kapsamı konusunda mevzuat hükümlerinden ve derece mahkemelerinin bunlara ilişkin yorumundan bağımsız olarak *özerk bir yorum* esas alınmaktadır (*Depalle/Fransa* [BD], B. No: 34044/02, 29/3/2010, § 62; *Anheuser-Busch*

Inc./Portekiz [BD], B. No: 73049/01, 11/1/2007, § 63; *Öneryıldız/Türkiye* [BD], B. No: 48939/99, 30/11/2004, § 124; *Broniowski/Polonya* [BD], B. No: 31443/96, 22/6/2004, § 129).

30. Bir işin yürütülmesi için verilen *çalışma ruhsatları* , Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanında yer alan mülkiyet hakkının konusunu oluşturur. AİHM'e göre, verilen ruhsat ve izinlerin sona erdirilmesi, ilgili şirketin veya işyerlerinin ticari itibarına ve değerine olumsuz etkide bulunduğundan olup mülkiyet hakkına müdahale niteliğindedir. Bununla birlikte AİHM; ruhsat veya izinlerin sona erdirilmesini, Sözleşme'ye ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin birinci paragrafının ikinci cümlesi anlamında *mülkiyetten yoksun bırakma* kapsamında değil anılan maddenin ikinci paragrafı anlamında *mülkiyetin kontrolü* kapsamında bir müdahale olarak incelemektedir (*Tre Traktörer Aktiebolag/İsveç* , B. No: 10873/84, 7/7/1989, §§ 53, 55; *Rosenzweig And Bonded Warehouses Ltd./Polonya* , B. No: 51728/99, 28/7/2005, § 49; *Capital Bank AD/Bulgaristan* , B. No: 49429/99, 24/11/2005, §§ 130, 131; *Bimer S.A./Moldova* , B. No: 15084/03, 10/7/2007, §§ 49-51; *Megadat.com SRL/Moldova* , B. No: 21151/04, 8/4/2008, §§ 62, 63, 65).

31. S *ud Fondi SRL ve diğerleri/İtalya* (B. No: 75909/01, 20/1/2009) kararına konu olayda başvurucular, bir ormanın yakınında binalar inşa ettirmek üzere belediyeye başvurmuşlardır. Belediye bu imar ıslah planını onaylamış ve binaların yapılması için gerekli izinleri vermiştir. Ancak bakanlık kararıyla bu orman sonradan koruma altına alınmış ve bu bölgede yapılaşma bakanlık iznine bağlanmıştır. Bunun üzerine başvurucu tarafından yaptırılan yapıların izinsiz olduğu gerekçesiyle açılan ceza davasında derece mahkemeleri, kanuna aykırı oldukları gerekçesiyle bu alanda yapılan binaların belediye yararına müsadere edilmesine karar vermiştir. AİHM mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin hukuka dayalı olmadığını ve keyfî olduğunu kabul etmiştir. Ancak şikâyet edilen müdahalenin ağırlığını dikkate alan AİHM, ölçülülük yönünden de değerlendirme yaparak mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir (*Sud Fondi SRL ve diğerleri/İtalya,* §§ 130-142). Daha sonraki bir tarihte verilen *Varvara/İtalya* kararında da aynı sonuca varılmış ancak kararda ayrıca bir ölçülülük incelemesi yapılmayacağı belirtilmiştir (*Varvara/İtalya,* B. No: 17475/09, 29/10/2013, §§ 83-85).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

32. Mahkemenin 28/11/2018 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

33. Başvurucu şirket, meri imar planlarına göre idare tarafından taşınmazın *akaryakıt satış ve servis istasyonu* olarak ayrılmasının ve çalışma ruhsatı verilip dört yıl faaliyet gösterilmesinin ardından yapılan plan değişikliğiyle taşınmazın imar durumunun *tali iş merkezi* olarak değiştirilmesinden ve buna bağlı olarak çalışma ruhsatının iptal edilmesinden yakınmıştır. Başvurucu şirkete göre idare, mahkeme kararlarını uygulamak adına anılan işlemleri tesis etmiş olsa bile hukuki veya fiilî duruma göre tesis etmiş olduğu idari işlemler sebebiyle oluşan zararı karşılamak durumundadır. Başvurucu şirket sonuç olarak bu gerekçelerle mülkiyet ve adil yargılanma hakları ile hukuki belirlilik ve kazanılmış haklara saygı ilkelerinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

34. Anayasa'nın *"Mülkiyet hakkı"* kenar başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

35. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucular tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan* , B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucu şirket mülkiyet hakkı dışında adil yargılanma hakkı, hukuki belirlilik ve kazanılmış haklara saygı ilkelerinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir. Ancak somut olayda başvurucu şirketin asıl şikâyetinin ruhsat iptali nedeniyle oluşan zararın tazminine yönelik olduğu anlaşıldığından, başvurucu şirketin bütün şikâyetleri mülkiyet hakkının ihlali iddiası kapsamında incelenmiştir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

36. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir nedeni de bulunmadığı anlaşılan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Mülkün Varlığı

i. Genel İlkeler

37. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğinden şikâyet eden bir kimse, önce böyle bir hakkının var olduğunu kanıtlamak zorundadır (*Mustafa Ateşoğlu ve diğerleri* , B. No: 2013/1178, 5/11/2015, §§ 49-54). Bu nedenle öncelikle başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesi uyarınca korunmayı gerektiren mülkiyete ilişkin bir menfaatinin olup olmadığı noktasındaki hukuki durumunun değerlendirilmesi gerekir (*Cemile Ünlü* , B. No: 2013/382, 16/4/2013, § 26; *İhsan Vurucuoğlu* , B. No: 2013/539, 16/5/2013, § 31).

38. Anayasa'nın 35. maddesiyle güvenceye bağlanan mülkiyet hakkı, ekonomik değer ifade eden ve parayla değerlendirilebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır (AYM, E.2015/39, K.2015/62, 1/7/2015, § 20). Bu bağlamda mülk olarak değerlendirilmesi gerektiğinde kuşku bulunmayan menkul ve gayrimenkul mallar ile bunların üzerinde tesis edilen sınırlı ayni haklar ve fikrî hakların yanı sıra icrası kabil olan her türlü alacak da mülkiyet hakkının kapsamına dâhildir (*Mahmut Duran ve diğerleri* , B. No: 2014/11441, 1/2/2017, § 60).

39. Mülkiyet hakkı, özel hukukta veya idari yargıda kabul edilen mülkiyet hakkı kavramlarından farklı bir anlam ve kapsama sahip olup bu alanlarda kabul edilen mülkiyet hakkı, yasal düzenlemeler ile yargı içtihatlarından bağımsız olarak özerk bir yorum ile ele alınmalıdır (*Hüseyin Remzi Polge* , B. No: 2013/2166, 25/6/2015, § 31; *Mustafa Ateşoğlu ve diğerleri* , § 51).

ii. İlkelerin Olaya Uygulanması

40. Somut olaydabaşvurucu şirkete akaryakıt satış ve servis tesisi izni, akabinde proje onaylanarak inşaat ruhsatı verilmiştir. Başvurucunun akaryakıt ve otogaz ruhsatı verilmesi için yaptığı başvurunun idarece reddedilmesi sebebiyle açtığı davada alınan yürütmenin durdurulması kararı üzerine verilen ruhsatın, yargılamanın sonucunda verilen davanın reddi kararı üzerine iptal edilmesi gerekirken ruhsatın devamına karar verilmesinin hukuka aykırı olduğuna ilişkin 31/7/2008 tarihli mahkeme kararı üzerine Büyükşehir Belediyesince 6/11/2008 tarihinde ruhsat iptal edilmiştir.

41. Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, işyeri açma ve çalışma ruhsatının düzenlenmesi için

gerekli hukuki prosedürlerin yerine getirilmesi neticesinde başvurucu şirket adına ruhsat düzenlenmiştir. Başvurucu şirket kendisine verilen ruhsat kapsamında belirtilen tarihler arasında iki yıldan fazla bir süre ticari faaliyette bulunmuştur. Bu durumda müşteri çevresi ve ticari itibar sağladığı açık olan işyeri açma ve çalışma ruhsatının, başvurucu şirket yönünden ekonomik bir değerinin olduğu ve bu ekonomik değerin mülkiyet hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği hususunda tereddüt bulunmamaktadır.

b. Müdahalenin Varlığı ve Türü

42. Anayasa'nın 35. maddesinde bir temel hak olarak güvence altına alınmış olan mülkiyet hakkı kişiye -başkasının hakkına zarar vermemek ve kanunların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla- sahibi olduğu şeyi dilediği gibi kullanma ve üzerinde tasarruf etme, onun ürünlerinden yararlanma imkânı verir (*Mehmet Akdoğan ve diğerleri,* B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 32). Dolayısıyla malikin mülkünü kullanma, mülkün semerelerinden yararlanma ve mülkü üzerinde tasarruf etme yetkilerinden herhangi birinin sınırlanması mülkiyet hakkına müdahale teşkil eder (*Recep Tarhan ve Afife Tarhan* , B. No: 2014/1546, 2/2/2017, §53).

43. Anayasa'nın 35. maddesi ile mülkiyet hakkına temas eden diğer hükümleri birlikte değerlendirildiğinde Anayasa'nın mülkiyet hakkına müdahaleyle ilgili üç kural ihtiva ettiği görülmektedir. Buna göre Anayasa'nın 35. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin mülkiyet hakkına sahip olduğu belirtilmek suretiyle *mülkten barışçıl yararlanma hakkına* yer verilmiş; ikinci fıkrasında da mülkten barışçıl yararlanma hakkına müdahalenin çerçevesi belirlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında, genel olarak mülkiyet hakkının hangi koşullarda sınırlanabileceği belirlenerek aynı zamanda *mülkten yoksun bırakmanın* şartlarının genel çerçevesi de çizilmiştir. Maddenin son fıkrasında ise mülkiyet hakkının kullanımının toplum yararına aykırı olamayacağı kurala bağlanmak suretiyle devletin mülkiyetin kullanımını kontrol etmesine ve düzenlemesine imkân sağlanmıştır. Anayasa'nın diğer bazı maddelerinde de devlet tarafından mülkiyetin kontrolüne imkân tanıyan özel hükümlere yer verilmiştir. Ayrıca belirtmek gerekir ki mülkten yoksun bırakma ve mülkiyetin düzenlenmesi, mülkiyet hakkına müdahalenin özel biçimleridir (*Recep Tarhan ve Afife Tarhan* , §§ 55-58).

44. Başvurucu şirketin mülkiyetinde bulunan işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptal edilmesinin Anayasa'nın 35. maddesi anlamında mülkiyet hakkına müdahale oluşturduğunu belirtmek gerekir. Somut olayda olduğu gibi akaryakıt ve otogaz sektörünün düzenlenmesi kapsamında ruhsat verilmesi veya iptalinin kamu makamlarının kontrol ve düzenleme yetkisi kapsamında olduğu açıktır. Bu sebeple başvurunun mülkiyetin kullanımını düzenleme ve kontrole ilişkin üçüncü kural çerçevesinde incelenmesi gerekir.

c. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

45. Anayasa'nın 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

46. Anayasa'nın 35. maddesinde mülkiyet hakkı sınırsız bir hak olarak düzenlenmemiş, bu hakkın kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlandırılabileceği öngörülmüştür. Mülkiyet hakkına müdahalede bulunulurken temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin genel ilkeleri düzenleyen Anayasa'nın 13. maddesinin de gözönünde bulundurulması gerekmektedir. Dolayısıyla mülkiyet hakkına yönelik müdahalenin Anayasa'ya uygun olabilmesi için müdahalenin kanuna dayanması, kamu yararı amacı taşıması ve ayrıca ölçülülük ilkesi gözetilerek yapılması gerekmektedir (*Recep Tarhan ve Afife Tarhan* , § 62).

i. Kanunilik

47. Mülkiyet hakkına yönelik müdahalelerde ilk incelenmesi gereken ölçüt kanuna dayalı olma ölçütüdür. Bu ölçütün sağlanmadığı tespit edildiğinde diğer ölçütler bakımından inceleme yapılmaksızın mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılacaktır. Müdahalenin kanuna dayalı olması, iç hukukta müdahaleye ilişkin yeterince ulaşılabilir, belirli ve öngörülebilir kuralların bulunmasını gerektirmektedir (*Türkiye İş Bankası A.Ş.* [GK], B. No: 2014/6192, 12/11/2014, § 44; *Ford Motor Company* , B. No: 2014/13518, 26/10/2017, § 49; *Necmiye Çiftçi ve diğerleri* , B. No: 2013/1301, 30/12/2014, § 55).

48. Somut olayda kamu makamlarınca mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin 5015 sayılı Kanun'un 8. maddesi ve 3194 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerine dayandırıldığı görülmektedir. Bu bağlamda müdahalenin kanuni dayanağının mevcut olduğu değerlendirilmiştir.

ii. Meşru Amaç

49. Anayasa'nın 13. ve 35. maddeleri uyarınca mülkiyet hakkı ancak kamu yararı amacıyla sınırlandırılabilmektedir. Kamu yararı kavramı, mülkiyet hakkının kamu yararının gerektirdiği durumlarda sınırlandırılmasına imkân vermekte ve bir sınırlandırma amacı olmasının yanı sıra mülkiyet hakkının kamu yararı amacı dışında sınırlanamayacağını öngörerek ve bu anlamda bir sınırlama sınırı oluşturarak mülkiyet hakkını etkin bir şekilde korumaktadır. Kamu yararı kavramı, devlet organlarının takdir yetkisini de beraberinde getiren bir kavram olup objektif bir tanıma elverişli olmayan bu ölçütün her somut olay temelinde ayrıca değerlendirilmesi gerekir (benzer yöndeki karar için bkz. *Nusrat Külah* , B. No: 2013/6151, 21/4/2016, §§ 53, 56; *Yunis Ağlar* , B. No: 2013/1239, 20/3/2014,§§ 28, 29).

50. Başvuru konusu olayda taşınmazın imar planındaki akaryakıt servis ve satış istasyonu fonksiyonunun iptali üzerine başvurucu şirketin işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptal edildiği görülmektedir. İmar planlarının amacının, yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun olarak teşekkülünü sağlamak amacı taşıdığını belirtmek gerekir. Bu bağlamda imar planlarında yapılan değişiklik nedeniyle gerçekleşen müdahalede kamu yararının bulunduğu kabul edilmiştir.

iii. Ölçülülük

(1) Genel İlkeler

51. Son olarak kamu makamlarınca başvurucu şirketin mülkiyet hakkına yapılan müdahaleyle gerçekleştirilmek istenen amaç ile bu amacı gerçekleştirmek için kullanılan araçlar arasında makul bir ölçülülük ilişkisinin olup olmadığı değerlendirilmelidir.

52. Ölçülülük ilkesi *elverişlilik* , *gereklilik* ve *orantılılık* olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. *Elverişlilik* öngörülen müdahalenin ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, *gereklilik* ulaşılmak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmasının mümkün olmamasını, *orantılılık* ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (AYM, E.2011/111, K.2012/56, 11/4/2012; E.2014/176, K.2015/53, 27/5/2015; E.2016/13, K.2016/127, 22/6/2016, § 18; *Mehmet Akdoğan ve diğerleri* , § 38).

53. Ölçülülük ilkesi gereği kişilerin mülkiyet hakkının sınırlandırılması hâlinde elde edilmek istenen kamu yararı ile bireyin hakları arasında adil bir dengenin kurulması gerekmektedir. Bu adil denge, başvurucunun şahsi olarak aşırı bir yüke katlandığının tespit edilmesi durumunda bozulmuş olacaktır. Anayasa Mahkemesi; müdahalenin ölçülülüğünü değerlendirirken bir taraftan ulaşılmak istenen meşru amacın önemini ve diğer taraftan müdahalenin niteliğini, başvurucunun ve kamu otoritelerinin davranışlarını da gözönünde

bulundurarak başvurucuya yüklenen külfeti dikkate alacaktır (*A rif Güven,* B. No: 2014/13966, 15/2/2017, §§ 58, 60).

54. Anayasa'nın 35. maddesi usule ilişkin açık bir güvenceden söz etmemektedir. Bununla birlikte mülkiyet hakkının gerçek anlamda korunabilmesi bakımından bu madde, Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarında da ifade edildiği üzere mülk sahibine müdahalenin kanun dışı veya keyfî ya da makul olmayan şekilde uygulandığına ilişkin savunma ve itirazlarını sorumlu makamlar önünde etkin bir biçimde ortaya koyabilme olanağının tanınması güvencesini kapsamaktadır. Bu değerlendirme ise uygulanan sürecin bütününe bakılarak yapılmalıdır (*Züliye Öztürk* , B. No: 2014/1734, 14/9/2017, § 36; *Bekir Yazıcı* [GK], B. No: 2013/3044, 17/12/2015, § 71).

55. Mülkiyet hakkının usule ilişkin güvenceleri hem özel kişiler arasındaki mülkiyet uyuşmazlıklarında hem de taraflardan birinin kamu gücü olduğu durumlarda geçerlidir. Bu bağlamda mülkiyet hakkının korunmasının söz konusu olduğu durumlarda usule ilişkin güvencelerin somut olayda yerine getirildiğinden söz edilebilmesi için derece mahkemelerinin kararlarında konu ile ilgili ve yeterli gerekçe bulunmalıdır. Ayrıca belirtmek gerekir ki bu zorunluluk davacının bütün iddialarına cevap verilmesi anlamına gelmemekle birlikte mülkiyet hakkını ilgilendiren davanın sonucuna etkili esasa ilişkin temel iddia ve itirazların yargılama makamlarınca özenli bir şekilde değerlendirilerek karşılanması gerekmektedir (*K amil D arbaz ve G mo Y apı G rup E nd. S an. T ic. L td. Ş ti. ,* B. No: 2015/12563, 24/5/2018, § 53).

(2) İlkelerin Olaya Uygulanması

56. Somut olayda başvurucu şirket tarafından imar planı değişikliğiyle akaryakıt alanına alınan taşınmaz üzerinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı başvurusunda bulunulmuştur. Bu talebin reddi üzerine açılan davada verilen yürütmenin durdurulması kararı üzerine başvurucu şirkete işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmiştir. Akabinde imar planı değişikliğinin iptali için açılan dava sonucunda plan tadilatının iptaline karar verilmiştir. İptal kararı sonrasında taşınmazın imar durumu *tali iş merkezi* olarak değiştirilmiştir. Bu karar üzerine başvurucu şirkete verilen ruhsat iptal edilmiş ve şirketin faaliyetine son verilmiştir. Başvurucu şirket, yeniden ruhsat verilmesi talebinde bulunmuş ise de bir sonuç elde edememiştir. Başvurucu şirket bunun üzerine maddi ve manevi zararının tazmini amacıyla tam yargı davası açmıştır. Mahkemenin 9/7/2014 tarihli kararıyla davanın reddine hükmedilmiştir. Kararda, ruhsat için gerekli şartları taşımadığı açık olan tesise yeniden ruhsat verilmemesinin hukuka aykırı olmadığı, bu bağlamda tazminata ilişkin şartların mevcut olmadığı vurgulanmıştır.

57. Bununla birlikte olayda başvurucu şirketin mülkiyet hakkının ihlaline ilişkin olarak yargılama makamları önünde dile getirdikleri şikâyetleri tek başına yeniden ruhsat verilmesi talebinin reddedilmesine ilişkin değildir. Hâlbuki aynı yargılama sırasında başvurucu şirket, daha önce kendisine verilen ruhsatın iptal edilmesine rağmen idarenin işlemleri nedeniyle oluşan zararının karşılanmamasından yakınmıştır. Başvurucu şirketin ruhsat verilmesi istemi idare tarafından reddedilmiş ise de mahkemenin yürütmenin durdurulması kararına istinaden başvurucu şirkete ruhsat verilmiş, sonrasında da ruhsat verilmemesi yönündeki idari işlemin İçişleri Bakanlığı görüşüne aykırı olduğu gerekçesiyle ruhsatın devamına karar verilmiştir.

58.Buna göre idare tarafından ruhsatın iptal edilmesine rağmen başvurucunun muhtemel zararlarının karşılanıp karşılanmadığına yönelik olarak bir değerlendirme yapılmaması, başvurucunun mülkiyet hakkının korunmasının gerekliliklerine uygun düşmez. Dolayısıyla olayda başvurucu şirket tarafından Belediye aleyhine açılan tazminat davasında derece mahkemelerince bu iddiaların açıklığa kavuşturulması mülkiyet hakkının korunması bakımından önem taşımaktadır.

59. Başvurucu şirket somut olayda,idare tarafından taşınmazın meri imar planlarına göre akaryakıt alanı olarak ayrılması üzerine kendisine işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilip belirli bir süre çalışmasına müsade edilmesine rağmen sonradan yapılan plan değişikliğiyle parselin imar durumunun değiştirilmesi ve buna bağlı olarak çalışma ruhsatının iptal edilmesinden yakınmaktadır. Derece mahkemesinin karar gerekçesine bakıldığında yeniden ruhsat verilmesi talebinin reddedilmesinin hukuka aykırı olmaması nedeniyle tazminat hakkı doğmadığına yönelik olduğu görülmektedir. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü Kurulunun kararın onanmasına ve karar düzeltme isteminin reddine ilişkin kararlarında da derece mahkemesinin karar gerekçesine atıf yapılmakla yetinilmiştir. Netice olarak başvurucu şirketin mülkiyet hakkının ihlaline yönelik şikâyetinin özünü teşkil eden plan iptali sebebiyle oluşan zararlarının tazminine dair bir değerlendirme yapılmadığı anlaşılmaktadır.

60. Halbuki somut olayda mahkemece verilen yürütmenin durdurulması kararı üzerine başvurucu şirkete 4/7/2006 tarihinde idare tarafından ruhsat verilmiştir. Aynı zamanda idare, başvurucu şirketin ruhsat talebinin reddedilmesine yönelik kararının hukuka aykırı olduğunu belirterek 3/5/2007 tarihinde de ruhsatın devamı yönünde karar vermiştir. Başvurucu şirket, kendisine verilen ruhsat üzerine birtakım yatırımlar yaparak dört yıllık süre zarfında faaliyetine devam ettiğini öne sürmektedir. Ne var kiyapılan yargılama neticesinde bu hususlar açıklığa kavuşturulamamıştır. Dolayısıyla mülkiyet hakkına ilişkin yargılamanın sonucu bakımından bu kadar önemli bir iddia yönünden derece mahkemelerince yapılan değerlendirmenin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

61. Sonuç olarak derece mahkemelerinin kararlarının başvurucu şirketin mülkiyet hakkına ilişkin davanın sonucuna etkili olabilecek mahiyetteki iddia ve itirazlarına cevap verecek nitelikte yeterli bir gerekçe içermediği tespit edilmiştir. Bu sebeple mülkiyet hakkının korunmasındausule ilişkin güvencelerin somut olayda yerine getirilmediği sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla müdahalenin taşıdığı meşru amacın dayandığı kamu yararı ile başvurucu şirketin mülkiyet hakkının korunması arasında olması gereken adil denge başvurucu şirket aleyhine bozulmuş olup müdahale ölçülü değildir.

62. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

63. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…

2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesi'nin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

64. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Doğan* ([GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018) kararında, ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağının belirlenmesi hususunda genel ilkeler belirlenmiştir.

65. *Mehmet Doğan* kararında özetle uygun giderim yolunun belirlenebilmesi açısından öncelikle ihlalin kaynağının belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Buna göre ihlalin mahkeme kararından kaynaklandığı

durumlarda 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 79. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca kural olarak ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmedilir (*Mehmet Doğan,* §§ 57, 58).

66. *Mehmet Doğan* kararında Anayasa Mahkemesi, yeniden yargılama yapmakla görevli derece mahkemelerinin yükümlülüklerine ve ihlalin sonuçlarını gidermek amacıyla derece mahkemelerince yapılması gerekenlere ilişkin açıklamalarda bulunmuştur. Buna göre Anayasa Mahkemesinin tespit edilen ihlalin giderilmesi amacıyla yeniden yargılama yapılmasına hükmettiği hâllerde ilgili usul kanunlarında düzenlenen yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak yargılamanın yenilenmesi sebebinin varlığının kabulü ve önceki kararın kaldırılması hususunda derece mahkemesinin herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Zira ihlal kararı verilen hâllerde yargılamanın yenilenmesinin gerekliliği hususundaki takdir, derece mahkemelerine değil ihlalin varlığını tespit eden Anayasa Mahkemesine bırakılmıştır. Derece mahkemesi, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirttiği doğrultuda ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yapmakla yükümlüdür (*Mehmet Doğan,* § 59).

67. Bu bağlamda derece mahkemesinin öncelikle yapması gereken şey, bir temel hak veya özgürlüğü ihlal ettiği veya idari makamlar tarafından bir temel hak veya özgürlüğe yönelik olarak gerçekleştirilen ihlali gideremediği tespit edilen önceki kararını kaldırmaktır. Derece mahkemesi, kararın kaldırılmasından sonraki aşamada ise Anayasa Mahkemesi kararında tespit edilen ihlalin sonuçlarını gidermek için gereken işlemleri yapmak durumundadır. Bu çerçevede ihlal, yargılama sırasında gerçekleştirilen usule ilişkin bir işlemden veya yerine getirilmeyen usule ilişkin bir eksiklikten kaynaklanıyorsa söz konusu usul işleminin hak ihlalini giderecek şekilde yeniden -veya daha önce hiç yapılmamışsa ilk defa- yapılması icap etmektedir. Buna karşılık ihlalin idari işlem veya eylemin kendisinden ya da -derece mahkemesince yapılan veya yapılmayan usul işlemlerinden değil de- derece mahkemesi kararının sonucundan kaynaklandığının Anayasa Mahkemesi tarafından tespit edildiği hâllerde derece mahkemesinin usule dair herhangi bir işlem yapmadan, doğrudan, mümkün olduğunca dosya üzerinden, önceki kararının aksi yönünde karar vererek ihlalin sonuçlarını ortadan kaldırması gerekir (*Mehmet Doğan,* § 60).

68. Başvurucu şirket yeniden yargılama yapılması talebinde bulunmuştur.

69. Somut olaydabaşvurucu şirketin ruhsatının iptal edilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetine yönelik olarak derece mahkemelerince verilen kararların başvurucunun davanın sonucuna etkili olabilecek mahiyetteki iddia ve itirazlarına cevap verecek nitelikte yeterli bir gerekçe içermediği tespit edilmiştir.

70. Bu durumda mülkiyet hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Buna göre yapılacak yeniden yargılama ise 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Dolayısıyla kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 4. İdare Mahkemesinegönderilmesine karar verilmesi gerekir. Buna göre ihlalin sonuçlarının giderilmesi için yeniden yapılacak yargılamada mülkiyet hakkının ihlaline yol açan uyuşmazlığın çözümüne etkili, ayrı ve açık yanıt gerektiren başvurucunun iddialarının derece mahkemelerince yeterli ve makul bir gerekçe ile karşılanması gerekmektedir.

71. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 226,90 TL harç ve 1.980 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.206,90 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABULEDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin mülkiyet hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 4. İdare Mahkemesine (E.2013/2070, K.2014/1381) GÖNDERİLMESİNE,

D. 226,90 TL harç ve 1980 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.206,90 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 28/11/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.